

Internet a práva autorov - 1. časť

JUDr. Renáta MIŠČÍKOVÁ, LL.M.

Právnická fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Úvod

Autorské právo upravuje vzťahy vznikajúce z tvorivej duševnej činnosti autora, a zároveň chráni výsledky tejto duševnej činnosti. Chápanie autorského práva sa zmenilo po prijatí nového autorského zákona (zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon, ďalej aj AZ). Nezmenená však zostala absolútna povaha autorských práv, ktoré pôsobia erga omnes. Právu autora tu zodpovedá povinnosť všetkých individuálne neurčených osôb zdržať sa akýchkoľvek zásahov do jeho práv. Od absolútneho práva autora musíme odlišovať relatívne autorské právo, ktoré môže vzniknúť napríklad z uzavretej licenčnej zmluvy na autorské dielo. Autorské právo v súčasnosti zahŕňa výhradné osobnostné práva a výhradné majetkové práva.

Základným znakom osobnostných práv autora je ich neprevoditeľnosť (nescudziteľnosť) a nemožnosť vzdania sa týchto práv zo strany autora. Ďalším znakom je ich časová obmedzenosť životom autora, nakoľko tieto práva jeho smrťou zanikajú.

Absolútne majetkové práva autora sú taktiež neprevoditeľné, autor sa ich nemôže vzdať a navyše ich nemožno postihnúť súdnym výkonom rozhodnutia ani exekúciou (s výnimkou pohľadávok vzniknutých z týchto majetkových práv). Udelenie súhlasu na použitie autorského diela, ako jedného z majetkových práv autora, nespôsobuje zánik týchto práv. V tomto prípade je však autor povinný, v rozsahu udeleného súhlasu, strpieť použitie diela oprávnenou osobou. Súhlas môže byť obmedzený na jednotlivé spôsoby použitia diela v zmysle § 18 ods. 2 AZ alebo môže byť dohodnutý v neobmedzenom rozsahu na všetky spôsoby použitia.

Rozdielne od osobnostných práv je upravená aj problematika prechodu majetkových práv, nakoľko majetkové práva sú predmetom dedičstva. Ak ide o dielo spoluautorov, pričom spoluautor nemá dedičov, prípadne jeho dielo ostatným spoluautorom a nie štátu ako odúmrt'

v zmysle Občianskeho zákonníka (zákon č 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej OZ).

Na doplnenie je azda potrebné upozorniť na rozdiel medzi všeobecným osobnostným právom podľa Občianskeho zákonníka a autorským osobnostným právom v zmysle autorského zákona (§ 17 AZ). Všeobecné osobnostné právo, upravené v rámci ochrany osobnosti (§§ 11 až 16 OZ) sa vzťahuje na ochranu jednotlivých stránok osobnosti fyzickej osoby (najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, mena a súkromia), ako aj hmotne zachytených prejavov osobnej povahy. Naproti tomu osobnostné autorské právo chráni dielo, ktoré je výsledkom vlastnej tvorivej duševnej činnosti autora.

K výhradným osobnostným právam autora **patria:**

- *právo na označenie diela,*
- *právo rozhodnúť o zverejnení diela a*
- *právo na nedotknuteľnosť diela.*

Výhradné majetkové práva sa vzťahujú na použitie diela v hmotnej alebo nehmotnej podobe. Podľa dôvodovej správy k autorskému zákonu sa pojem „originál diela alebo jeho rozmnoženina“ používa v súvislosti s použitím diela v hmotnej podobe. Pri použití diela v nehmotnej podobe sa uvádza pojem „dielo“.

Na základe uvedeného, medzi práva použiť dielo v hmotnej podobe patria:

- *právo na verejné rozširovanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny predajom alebo inou formou prevodu vlastníckeho práva a*
- *právo na verejné rozširovanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny nájmom alebo vypožičaním.*

Na použitie diela v hmotnej aj nehmotnej podobe sa vzťahuje:

- *právo na vyhotovenie rozmnoženiny diela,*
- *právo na spracovanie, preklad a adaptáciu diela,*
- *právo na zaradenie diela do súborného diela,*
- *právo na verejné vykonanie diela,*
- *právo na verejný prenos diela a*

- *právo na verejné vystavenie diela.* (Zaradenie práva na verejné vystavenie diela do tejto skupiny je v súvislosti s pojmovým vymedzením tohto práva v § 5 ods. 16 AZ, značne polemické.)

Pokiaľ sa budeme v texte ďalej venovať pojmu dielo, máme tým na mysli dielo chránené autorským zákonom, a rovnako aj v súvislosti s webovou stránkou budeme mať na zreteli stránky spĺňajúce predpoklady autorskoprávnej ochrany.¹

Vzhľadom na obšírnosť problematiky, ako aj snahu poskytnúť kompaktný obraz o zvolenej téme, je vhodnejšie článok rozdeliť na dve samostatné časti. Prvá časť je venovaná výhradným osobnostným právam autora a druhá časť bude exkurzom do výhradných majetkových práv. Spoločným východiskom oboch častí článku bude ochrana týchto práv v prostredí internetu.

Výhradné osobnostné práva

Právo na označenie diela

K jednému zo základných a najvýznamnejších práv autora patrí právo na označenie jeho výsledku tvorivej duševnej činnosti. Autor je oprávnený sám označiť svoje dielo menom (t. j. menom a priezviskom), prípadne označiť ho krycím menom (pseudonymom) alebo rozhodnúť sa, že dielo neoznačí ani menom, ani pseudonymom (anonymné dielo). Zároveň je oprávnený požadovať od všetkých, ktorí jeho dielo používajú, aby ho náležitým spôsobom označovali pri každom použití na verejnosti.

Osobnostné právo na označenie a tomu zodpovedajúca povinnosť označovať dielo pri každom jeho použití, platí aj pri označovaní diel na internete. Okrem klasického spôsobu, ktorý sa nijako nelíši od označovania diel vyjadrených v hmotnej forme (napr. pri fotografickom diele uvedenie mena a priezviska, príp. pseudonymu priamo na fotografii, ktorá bude použitá na webovej stránke), existujú aj špecifické formy označovania diel na internete. Ako príklad môže slúžiť uvedenie mena alebo pseudonymu autora v zdrojovom kóde webovej stránky. Pochybné je však jeho široké praktické použitie.

¹ Predpoklady ochrany webovej stránky v zmysle autorského zákona nebudú spĺňať všetky stránky, ktoré sa objavujú na internete. Príkladom takejto stránky môže byť domovská stránka „The Million Dolar Homepage“, na ktorej každý pixel stránky sa predáva za jeden dolár. Zaujímavosťou si tu môžu umiestniť svoj reklamný banner vo veľkosti zakúpeného priestoru a prepojiť ho na svoju webovú stránku. Pozri www.milliondolarhomepage.com

Omnoho bežnejší je spôsob označovania diel tzv. copyrightovou doložkou „©“. Táto značka sa používa spolu s pripojením mena nositeľa autorského práva a s uvedením roku prvého zverejnenia diela. V tejto súvislosti bude problematickou tá skutočnosť, že nositeľom autorského práva nemusí byť vždy len autor (napr. dizajnér webovej stránky, fotograf, výtvarník atď.). Môže ním byť aj samotný objednávateľ webovej stránky, ktorý sa týmto spôsobom prezentuje na internete (napríklad podnikateľský subjekt - spoločnosť s ručením obmedzeným, nepodnikateľský subjekt - napríklad neziskové organizácie alebo aj súkromná osoba, ktorá má na internete svoju osobnú stránku). Aj v tomto prípade však musí byť osobnostné právo na označenie autorstva zachované a údaj o autorovi musí byť uvedený náležitým spôsobom, napríklad v už spomínanom zdrojovom kóde.

Ako už bolo vyššie uvedené, niektoré webové stránky môžu obsahovať samostatné fotografické diela, ale aj iné predmety autorského práva, napríklad slovesné diela, diela výtvarného umenia atď.² Otázne je, akým spôsobom splniť povinnosť označiť hudobné dielo, ktoré je niekedy možné počuť pri zobrazovaní webovej stránky. V praxi pôjde zrejme o použitie tzv. copyrightovej doložky, prípadne označenie mena autora v zdrojovom kóde webovej stránky.

Osobnostné právo autora na označenie jeho diela musí byť zachované aj pri použití krátkej časti zverejneného diela na internete, pričom musia byť splnené všetky predpoklady citácie podľa § 25 AZ. Ak niekto použije vo vlastnom diele cudzie dielo vo forme citácie, môže tak urobiť aj bez súhlasu autora a povinnosti uhradiť autorovi odmenu, a to v prípade, že ide o recenziu alebo kritiku zverejneného diela, alebo dielo slúži na vyučovacie, vedeckovýskumné či umelecké účely. Použitie citovaného diela musí byť v súlade so zvyklosťami a jeho rozsah musí byť odôvodnený účelom. Pri citácii sa musí uviesť meno autora alebo jeho pseudonym, ak nejde o anonymné dielo, ako aj názov diela a prameň. Okrem mena autora autorský zákon pripúšťa pri citácii aj uvedenie mena osoby, pod ktorej menom sa dielo uvádza na verejnosti (§ 25 tretia veta AZ). Otázne je, či v tomto prípade bude postačujúce len uvedenie mena tejto osoby, nakoľko právo na označenie je právom, ktoré je neprevoditeľné a ktorého sa autor nemôže vzdať (§ 17 ods. 2 AZ).

V prípade, ak by išlo o citáciu zamestnaneckého diela, je v § 50 ods. 3 AZ vo forme dispozitívne formulovanej nevyvrátiteľnej právnej domnienky upravené, že ak zamestnávateľ vykonáva majetkové práva autora k zamestnaneckému dielu, platí, že autor udelil súhlas

² Problematike autorskoprávnej ochrany webových stránok bol venovaný samostatný článok, pozri *Miščíková, R.*: Ochrana a tvorba webstránok po prijatí nového Autorského zákona v Slovenskej republike. *Právny obzor*, 88, 2005, č. 2-3, s. 269-276.

jednak na zverejnenie tohto diela, a tiež na to, aby zamestnávateľ toto dielo uvádzal na verejnosti pod svojim menom (ak nie je dohodnuté inak). Osobnostné práva autora k zamestnaneckému dielu, v zmysle poslednej vety § 50 ods. 3 AZ, „inak nie sú dotknuté“. Podľa nášho názoru z uvedeného jasne vyplýva, že osobnostné práva autora musia byť vždy zachované a meno alebo pseudonym autora musia byť vhodným spôsobom (napr. prostredníctvom linky) uvedené. V tomto prípade musíme rozlišovať medzi označením dvoch subjektov, a síce nositeľom autorského práva a samotným autorom.³ Pritom nie je rozhodujúce, či ide o použitie diel v hmotnej alebo v nehmotnej podobe, na internete.

Rovnaká úprava práva autora na označenie jeho diela platí aj v prípade použitia umeleckých diel pri propagácii výstavy alebo dražby týchto diel (§ 26 ods. 1 AZ), použitia diela na verejnom priestranstve (§ 27 ods. 1 AZ), použitia diela na vyučovacie účely (§ 28 ods. 3 AZ), použitia diela pre potreby zdravotne postihnutých (§ 29 ods. 2 AZ), použitia diela v rámci občianskych a náboženských obradov, v rámci školských predstavení a použitia školského diela (§ 30 ods. 2 AZ) ako aj použitia diela na informačné účely (§ 30 ods. 2 AZ). V súvislosti nielen s citáciou diela a ďalšími uvedenými prípadmi použitia cudzieho diela na internete, vzniká otázka spôsobu uvedenia mena alebo pseudonymu autora, názvu diela a citovaného prameňa. Splnenie týchto zákonom upravených povinností len prostredníctvom odkazu (s využitím tzv. „linky“⁴ na inú webovú stránku) bude zrejme problematické, pokiaľ stránka s údajmi o autorovi nebude viac prístupná na internete.

S uvedenou problematikou súvisí aj možnosť porušovania autorského práva na označenie prostredníctvom spojenia dvoch webových stránok („linking“), ako aj pri zobrazení viacerých nezávislých webových stránok v rôznych rámoch na obrazovke počítača („framing“). Prípady porušovania autorského práva je potrebné v tejto súvislosti vnímať širšie, nakoľko sa v praxi okrem autora, budú častejšie vzťahovať na iných nositeľov autorských práv (napr. zamestnávateľ). Zriedkavo dôjde k porušeniu autorského práva v súvislosti s tzv. „Surface-

³ zhodne aj Kříž, J. - Holcová, I. - Kordač, J. - Křestianová, V.: Autorský zákon a předpisy související. Komentář, Linde Praha 2001, s. 162, K problematike zamestnaneckých diel porovnaj aj Vojčík, P.: Tvorba autorských diel v pracovnom pomere. Právny obzor, 88, 2005, č.2-3, s. 155

⁴ *Hyperlink* (angl.) alebo v krátkosti „*Link*“ (angl.) je prostriedok, ktorý umožňuje používateľom „surfovať“ po internete. „*Linky*“ spájajú jednak viaceré stránky jedného majiteľa (jednu webovú stránku) alebo umožňujú spájať stránky rôznych majiteľov. Pokiaľ ide o formy liniek rozlišujeme medzi tzv. „*Surface-Link*“, „*Deep-Link*“ a „*Inline-Link*“. „*Surface-Link*“ spoji používateľa internetu s cudzou domovskou stránkou (Homepage) pri „*Deep-Link*“ ho odvedie hlbšie na cudziu stránku, bez toho aby sa zobrazila aj domovská stránka. Pri „*Inline-Link*“ nemusí používateľ aktivovať žiadnu linku, pričom ale cudzie údaje budú automaticky zobrazené na vyvolanej webovej stránke.

Link“, vzhľadom na to, že sa na obrazovke počítača zobrazí cudzia domovská stránka spolu s jej internetovou adresou. Návštevník stránky teda ihneď rozpozná, že sa nachádza na cudzej webovej stránke. Inak je tomu v prípade tzv. „Deep-Link“, keď nebude dostatočne zreteľne uvedené, že používateľ internetu sa nachádza na webovej stránke iného subjektu. Nová stránka sa v takomto prípade zobrazí bez domovskej stránky a bez upozornenia, že používateľ opustil pôvodnú stránku. Bez takéhoto výslovného varovania si používateľ internetu sotva všimne, že sa nachádza na inej stránke. V tomto prípade existuje reálne nebezpečenstvo zámieny vo vzťahu k autorovi. Pri „Inline-Link“, na rozdiel od „Deep-Link“, nemôže používateľ v hlavičke webovej stránky rozoznať, že sa nachádza na stránke iného subjektu. Pri „Inline-Link“ budú zároveň cudzie autorské diela na predmetnej stránke integrované automaticky. Návštevník webovej stránky pritom nemá vždy možnosť zistiť, kto je autorom, príp. nositeľom autorského práva. Ak autora takto integrovaného diela nie je možné zistiť, dôjde k porušeniu práva na označenie diela. A rovnako dôjde aj k porušeniu práva v prípade, ak bude odkaz smerovať na inú osobu ako autora. Vtedy možno hovoriť o plagiáte. Porušenie autorského práva na označenie prichádza do úvahy aj vtedy, ak celá webová stránka bude zobrazená v ráme na stránke iného subjektu, pričom chýba na nej označenie autora. Ak sa na jednej stránke zobrazí viacero rámov s dielami rôznych autorov, môže používateľ nadobudnúť dojem, že všetky diela pochádzajú od jedného autora.

Právo rozhodnúť o zverejnení diela

Osobný vzťah autora k jeho dielu sa prejavuje aj v jeho práve rozhodnúť, či a ako má byť jeho dielo prvýkrát zverejnené. Dielo je zverejnené v deň, keď bolo oprávnené prvý raz verejne vykonané, verejne vystavené, vydané alebo inak uvedené na verejnosti (napr. na internete).

Autorský zákon síce nedefinuje pojem verejnosť, no o verejnosti nemožno zrejme hovoriť, ak existuje určitý obmedzený okruh osôb, ktoré sú navyše spolu osobne spojené, a tým aj individuálne určené. Na druhej strane však podmienku verejnosti spĺňa aj osoba individuálne určená, pokiaľ je jej prístupné dielo na požiadanie (tzv. transmisie na požiadanie - on demand).⁵ Rovnako je otáznou, či dochádza k zverejneniu diela jeho uložením napr. na

Prostredníctvom „Framing“ (angl.) je možné súčasné zobrazenie viacerých nezávislých webových stránok v rôznych rámoch na obrazovke počítača. Pokiaľ webová stránka, ktorá sa zobrazí v ráme nie je domovskou stránkou, hovoríme o tzv. „Deep-Frame“. K tejto problematike podrobnejšie v diele cit. v pozn. 1, s. 275.

⁵ zhodne Kříž, J. - Holcová, I. - Kordač, J. - Křest'ánová, V.: Autorský zákon a předpisy související. Komentář, Linde Praha 2001, s. 60

univerzitnom serveri, ktoré je prístupné len po zadaní hesla. Podľa nášho názoru, podmienka verejnosti nebude splnená, nakoľko osoby, ktorým sa heslo prezradí, sú individuálne určiteľné.

Prax so sebou priniesla aj otázky, či právo na prvé zverejnenie môže byť obmedzené právom niekoho iného. Týmto problémom sa zoberal aj súd v prípade prípustnosti zverejnenia výlučne súkromne prístupných umeleckých objektov v doktorandskej práci žalovaného. Ten vyhotovil so súhlasom žalobcu okolo 500 fotografií figúr patriacich do súkromnej zbierky žalobcu, ktoré neboli verejne prístupné. Súd správne uzavrel, že právo na prvé zverejnenie patrí žalovanému, ako autorovi fotografií. Nakoľko nešlo o verejnosti prístupné umelecké objekty, súd rozhodol, že ich použitie na komerčné účely je možné len so súhlasom vlastníka figúr.⁶ Majetkové právo žalovaného bolo v tomto prípade obmedzené právom žalobcu. Hoci ide o rozhodnutie cudzieho štátu, možno sa s ním stotožniť a jeho význam je o to väčší, že ho môžeme aplikovať aj na prípady použitia diel na internete.

Ďalšia otázka sa vynára v súvislosti s existenciou možnosti udeliť súhlas na prvé zverejnenie diela iným spôsobom ako tým, na ktorý bol tento súhlas už udelený. Sporné je, či autor má napríklad právo udeliť súhlas na verejný prenos fotografického diela (napr. na internete), ak predtým udelil súhlas na zaradenie tohto diela do súborného diela. Názory na tento problém sa rôznia. Časť odborníkov tvrdí, že ide o tzv. jednorázové právo, a teda autor nemôže zverejnenie svojho diela zakázať.⁷ Iní naopak tvrdia, že toto právo zostáva pre ostatné druhy zverejnenia nedotknuté.⁸ My sa prikláňame k prvému názoru a máme za to, že dielo je možné zverejniť len raz, a nie je pritom rozhodujúci spôsob zverejnenia.

Právo na nedotknuteľnosť diela

Autor má právo na nedotknuteľnosť svojho diela, pod ktorým treba rozumieť najmä:

- ochranu pred akoukoľvek nedovolenou *zmenou* alebo iným nedovoleným *zásahom* do jeho diela,
- ochranu pred akýmkoľvek *hanlivým nakladaním* s jeho dielom, ktoré by malo za následok narušenie cti a dobrej povesti autora,

⁶ OLG Köln, U. v. 25.2.2003, 15 U 138/02, Computer und Recht 1/2004, s. 57

⁷ Wandtke, A.-A./Bullinger, W.: Praxis Kommentar zum Urheberrecht, München, 2002, § 12 Rn 9, tiež Rademacher, N. D.: Urheberrecht und gewerblicher Rechtsschutz im Internet, Berlin, 2003, s. 60.

⁸ Fromm, F. K. -Nordemann, W.: Urheberrecht, Kommentar, 9. Auflage, Stuttgart, 1999, § 12 Rn 10

- právo na *autorský dohľad* svojho diela, v prípade, že to povaha diela alebo spôsob jeho použitia nevyklučuje.

Ochrana nedotknuteľnosti diela sa vzťahuje na diela používané, tak v hmotnej, ako aj v nehmotnej podobe na internete.

Znáмым príkladom na nedovolenú zmenu diela je prípad „Abbey Road“, v ktorom americký tvorca plagátov retušoval fotografiu Beatles z rovnomennej platne, pričom bez súhlasu nositeľov práv odstránil cigaretu v ruke Paula McCartney.⁹ Omnoho ľahšia a teda aj nebezpečnejšia je zmena alebo iný zásah do diel vyjadrených v digitálnej forme na internete, napr. len čiastočné reprodukovanie fotografie na webovej stránke alebo už spomínané odstránenie istých častí fotografie.

Otázny je možný zásah do práva na nedotknuteľnosť diela pri jeho zväčšení alebo zmenšení. Pri výlučne technickej zmene veľkosti by zrejme k žiadnemu zásahu do práv nedošlo. Nesmieme však opomenúť také zväčšenia alebo zmenšenia, pri ktorých okrem zmeny technických parametrov dochádza aj k zmene celkového estetického výrazu diela. Tak tomu bolo v prípade „Thumbnails“.¹⁰ Išlo o grafické vyobrazenie odkazu - linky prostredníctvom silne zmenšených obrázkov („Thumbnails“ t. j. vo veľkosti nechtu na palci), ktoré zároveň požívali ochranu v zmysle autorského zákona. Súd v tomto prípade prisvedčil, že vedením odkazu - linky, prostredníctvom autorskoprávne chránených obrázkov, došlo k autorskoprávne relevantnému požitiu autorských diel. Zároveň takýmto použitím došlo k neoprávnenému spracovaniu diela. Namietaná bola kvalita fotografií, keď po ich zmenšení, následnom prenose a opätovnom zväčšení bol obraz menej ostrý a v porovnaní s originálom boli fotografie menej kvalitné. Viditeľným dôsledkom týchto technických rozdielov bolo, že optická rozlíšiteľnosť zmenšených obrázkov (Thumbnails) bola nízka. Nešlo teda len o čisto technické zmeny (zväčšenie a zmenšenie diela), ale v dôsledku zmeny kvality fotografií došlo zároveň k zásahu do práva na nedotknuteľnosť tohto diela.

K hanlivému nakladaniu s dielom môže dôjsť aj v súvislosti s tzv. „Surface-Link“ alebo „Deep-Link“. Môže ísť o odkazy na webové stránky s nejakým diskreditujúcim alebo zakázaným obsahom (napr. pornostránky alebo stránky rôznych extrémistických skupín). Prípadne na týchto stránkach sa objaví odkaz na dielo autora, čo vyvolá mylnú predstavu

⁹ <http://www.spiegel.de/kultur/musik/0,1518,231755,00.html>

¹⁰ LG Hamburg, U. v. 5.9.2003, Az 308 O 449/03, <http://www.linksandlaw.de/urteil73-thumbnails.htm> - *Thumbnails*

o spojení medzi oboma subjektami, napr. na stránke radikálnej hudobnej skupiny sa objaví odkaz na hudobné dielo iného autora, ktorý s touto skupinou nemá nič spoločné.¹¹

Zásah do práva na nedotknuteľnosť diela prostredníctvom rámov tzv. „framing“ na webovej stránke, môže dôjsť napríklad v súvislosti s reklamou, ak v ráme bude zobrazená neprípustná reklama. V literatúre sa v tejto súvislosti stretne s príkladom neoprávneného zásahu do architektonického diela umiestnením svetelnej reklamy na fasáde tohto autorskoprávne chráneného architektonického diela.¹² Ak budeme webovú stránku vnímať ako fasádu domu, môže nevhodné umiestnenie reklamy narušiť celkový estetický dojem z webovej stránky. Uvedené samozrejme platí, ak webová stránka spĺňa zákonné predpoklady ochrany ako autorské dielo. Nevhodné alebo nedovolené použitie reklamy môže byť zároveň aj k nekalým súťažným konaním.

Pokiaľ ide o autorský dohľad, autorský zákon v § 17 ods. 1 písm. d) v poslednej vete ako príklad uvádza dozor nad zhotovením stavby pri architektonickom diele. V predchádzajúcom texte sme prirovnali webovú stránku k fasáde domu, a toto prirovnanie nám môže poslúžiť aj v súvislosti s právom na autorský dohľad nad zhotovením webovej stránky. Ak by webová stránka bola vytvorená na základe návrhu autora - výtvarníka, bude mu patriť právo na autorský dohľad nad technickou realizáciou tejto stránky.

Záver k 1. časti

Je možné konštatovať, že pokiaľ pôjde o označovanie diel na internete menom alebo pseudonymom autora, platia v zásade rovnaké pravidlá ako pri dielach vyjadrených v hmotnej podobe. Isté problémy s uvedením mena autora môže spôsobiť špecifickosť použitia niektorých diel v elektronickom prostredí, napr. zvukový doprovod za použitia hudobného diela pri zobrazovaní stránky na obrazovke počítača.

Rovnako aj zmena veľkosti diel používaných na internete môže viesť ku kvalitatívnemu zhoršeniu vyjadrenia diela, a tým pádom aj k nedovolenému zásahu do autorských práv.

Iný okruh problémov predstavuje porušovanie osobnostných práv autora pri tzv. „linkingu“ a „framingu“. Osobitným spôsobom vyjadrenia údajov o autorovi môže byť tzv. copyrightová doložka alebo použité odkazy tzv. „linky“, ktorá privedie návštevníka k informácii o autorovi. Bude to ale problematické, pokiaľ sa webová stránka s týmito údajmi viac v internete

¹¹ *Plaß, G.*: Hyperlinks im Spannungsfeld von Urheber-, Wettbewerbs- und Haftungsrecht, Wettbewerb in Recht und Praxis, 2000, 603

¹² *Wandtke, A.-A.-Bullinger, W.*: Praxis Kommentar zum Urheberrecht, München, 2002, § 14 Rn 30

nenachádza. Používatelia autorských diel by vo vlastnom záujme mali tieto informácie udržiavať prístupné.

V tejto súvislosti je rovnako reálne nebezpečenstvo zámery vo vzťahu k autorovi, pokiaľ používateľ opúšťa stránku jedného subjektu bez upozornenia. Tým môže dôjsť k vytvoreniu dojmu vzájomnej spojitosti s dielami, ktoré pochádzajú od rôznych autorov, prípadne návštevník nadobudne dojem, že ide o rovnakého autora. Realitou internetu je aj pomerne častý výskyt plagiátov, keď napr. odkaz (linka) smeruje na stránku inej osoby, ako autora.

Vrásoky na čele autorom spôsobuje technicky jednoduché spojenie ich diela na internete s iným dielom alebo inou nežiadúcou stránkou. Vtedy môže dôjsť k diskreditácii autorov alebo zníženiu hodnoty autorského diela.

Resumé

Obsah autorského práva, výhradné osobnostné a výhradné majetkové práva, ktoré sú zároveň právami absolútnymi. Základná charakteristika osobnostných a majetkových autorských práv. Výhradné osobnostné práva, právo na označenie diela, právo rozhodnúť o zverejnení diela a právo na nedotknuteľnosť diela. Všeobecné východiská právnej ochrany a realizácia práv v prostredí internetu. Aktuálne otázky tzv. „linking“ a „framing“.

Literatúra

Fromm, F. K. - Nordemann, W.: Urheberrecht, Kommentar, 9. Auflage, Stuttgart, 1999

Kříž, J. – Holcová, I. – Kordač, J. – Křest'ánová, V.: Autorský zákon a předpisy související. Komentář, Linde Praha 2001

Miščíková, R.: Ochrana a tvorba webstránok po prijatí nového Autorského zákona v Slovenskej republike. Právny obzor, 88, 2005, č. 2-3, s. 269-276

Plaß, G.: Hyperlinks im Spannungsfeld von Urheber-, Wettbewerbs- und Haftungsrecht, Wettbewerb in Recht und Praxis, 2000

Rademacher, N. D.: Urheberrecht und gewerblicher Rechtsschutz im Internet, Berlin, 2003

Vojčík, P.: Tvorba autorských diel v pracovnom pomere. Právny obzor, 88, 2005, č.2-3, s. 155

Wandtke, A.-A. - Bullinger, W.: Praxis Kommentar zum Urheberrecht, München, 2002

Internetové zdroje

<http://www.europa.eu.int>

<http://www.spiegel.de>

<http://www.linksandlaw.de>